

The Jussi Björling Series

Rare & Alternative Recordings 1933 – 1949

Juvenile Trio 1920

Recording procedures in the days of the 78s could more or less be compared to a live performance: it had to be right from beginning to end, editing being out of question. A new take was the only solution if the first did not function. For safety reasons, it should be added, two takes were generally waxed. Occasionally yet another take was requested – by the artist, the conductor or the engineer. The test pressing of a take not to be used could be destroyed or given to the artist or someone else associated with the recording.

Looking through Jussi Björling's 78 rpm recording ledgers one can see that he often sang three songs per session, sometimes more, and mostly two takes only of each. Ambitious and greatly talented, he became in a short time a seasoned recording artist. Once in a while one take was not accepted and the song was re-recorded at a later date; certain takes, for various reasons, were never released, available in a few test pressings only. The material for this particular collection of rare, unissued and alternative recordings has been partly taken from the archives of the Björling family, with due permission, while some records have been supplied by collectors in Sweden and abroad.

In this cavalcade of recordings we can follow Jussi Björling from *Vladimir's Cavatina* in 1933 to *Ange adorable* in 1949. In the latter duet he was partnered by his wife Anna-Lisa

Björling who had also studied singing at the Royal Academy of Music in Stockholm, giving up a promising career when marrying her tenor. They appeared together, however, in many concerts both in Sweden and abroad and also in *Roméo et Juliette* at the San Francisco Opera in 1951. The other female voice to be heard in this collection belongs to Hjördis Schymberg who sang with Jussi at the Stockholm Opera more than any other soprano. Jussi Björling was privileged to work with conductor Nils Grevillius in the Swedish recording studio as well as at the Opera. Grevillius was a truly great conductor not only of operas but also on the concert platform.

The Cavatina from *Prince Igor* was one of the first operatic arias recorded by Jussi Björling, in March 1933. He sang Vladimir's part at the Royal Opera when it was premiered that same month. It should be noted that the arias from *Il Trovatore* were sung in October 1938 and should not be confused with his "standard versions" from the summer of 1939. The October 1938 sessions included also *Cujus animam*, one of his most beloved 78s, here in a take released on 78s but not earlier on LP.

The last five songs on this CD feature Jussi together with his two brothers Olle and Gösta as recorded by the Columbia Graphophone Company in 1920. They visited the USA from 1919 to 1921 with their father. Dressed in the

folk costumes of their native Dalecarlia they became the talk of the town of the Swedish colony wherever they appeared. Of the six titles recorded with this juvenile trio one is omitted here but is released on Bluebell ABCD 066.

Frank Hedman

Jussi Björling gjorde under trettio- och fyrtiotalen ett stort antal 78-varvsinspelningar i Stockholm för skivmärket HMV, "Husbondens röst". De "sällsynta och alternativa" inspelningar från denna period som presenteras här består till större delen av versioner (tagningar) som inte tidigare givits ut i någon form. De har sammanställts med tanke bl.a. på talrika samlare världen runt och i avsikt att komplettera de många inspelningar som återutgivits på LP-skivor av EMI-koncernen med början 1959 och som nu också föreligger på CD-skivor.

Enligt praxis måste Jussi Björling vid ett och samma inspelningstillfälle (då regelmässigt minst två, ofta tre eller flera olika sånger eller arior stod på programmet) sjunga in varje nummer åtminstone två gånger för att säkerställa att en användbar tagning fanns. Ibland ansågs tre eller flera tagningar behövliga, och de kunde då göras vid olika inspelningstillfällen, kanske med många månader emellan. Särskilt i det senare fallet är det lätt att förstå att vissa versioner kunde skilja sig avsevärt

åt. Tagningarna graverades direkt i vax från vilket sedan metallmatriser framställdes för pressning av skivor i hållbart material. I regel utgavs slutligen endast en av dessa tagningar, men ofta var två eller flera tekniskt och konstnärligt fullvärdiga och kunde användas för olika delar av skivupplagan. Men om så inte skedde, bevarades ofta utgivna tagningar i form av provskivor, pressade i några exemplar för kontrollavlyssning och sedan behållna av någon med anknytning till inspelningen. Den viktigaste källan för denna skiva har varit sådana provskivor som ställts till förfogande av Jussi Björlings familj (i vilka fall inspelningarna tagits från utgivna skivor framgår av innehållsförteckningen). Eftersom de flesta originalskiivorna endast varit tillgängliga i ett exemplar, har ibland skivor i mindre gott skick måst användas.

Tillsammans med Jussi Björling förekommer på skivan två sopraner med nära anknytning till honom: Hjärdis Schymberg, som så ofta var hans partner på Stockholmsoperan, och hustrun Anna-Lisa. Efter kriget gav paret Björling många gemensamma konserter både i Sverige och i Amerika, och de framträdde även tillsammans på operascenen, bl.a. i *Romeo och Julia* i San Francisco 1951. *Madrigalen* ur den operans första akt, som återfinns här, är den ena av de två duettinspelningar som makarna gjorde, och ingen tagning av den har tidigare publicerats.

Tidigare helt outgivna (i denna version med Nils Grevillius som dirigent) är också de bägge sångerna *Bachanal*, som Jussi senare skulle framföra i en scen i filmen *Fram för framgång*, och *Brinnande gula flod*. Inspelningarna kommer från en skiva som färdigställdes av HMV men aldrig kom ut i handeln. *Lilla prinsessa* har underrubriken *Prinsessan Ingrid's förlovningsvals* och gavs ut inför hennes bröllop med den danske kronprinsen Frederik i maj 1935.

Samtidigt med *Bachanal* och *Brinnande gula flod* inspelades i mars 1933 den första av operaariorna, cavatinan ur *Furst Igor*. Detta sammanhänger säkert med att Jussi Björling samma månad sjöng Vladimirs roll vid operans svenska premiär. I grammofonstudion hade han då ännu mest fått sjunga schlager och lanserades parallellt under namnet Erik Odde. Tyngdpunkten i sammanställningen ligger annars på alternativa tagningar från 1938 och senare – då Jussi hade hunnit bli internationellt känd – av hans klassiska inspelningar ur operor och operetter. Den sista inspelningen är från 1949 och därmed också en av Jussis sista innan bandspelaren ersatte den gamla inspelningstekniken i studion.

Det förtjänar påpekas att ariorna ur *Trubaduren* inte är inspelade i omedelbar anslutning till de välkända versionerna från sommaren 1939 som utkom samma år och

sedan återutgivits många gånger, utan redan hösten 1938. Samma dag, den 12 oktober, gjorde Jussi Björling också sina berömda inspelningar av tenorariorna ur Verdis *Requiem* och Rossinis *Stabat mater*, och här återfinns även en alternativ tagning av den senare arian, *Cujus animam*.

De sex inspelningar som gjordes när David Björling turnerade med sina tre söner i Amerikas svenskbygder 1919–21 vittnar om den tidiga och intensiva skolning med vilken fadern lade grunden för Jussi Björlings fulländade röstbehandling. Pojkarnas sångsätt och rena, genomträngande röster gör även i dag ett starkt intryck på åhöraren. Fyra av de fem sångerna här (den sjätte finns utgiven på Bluebell ABCD 066) är av religiös karaktär, inte förvånande med tanke på att gruppen oftast framträdde i kyrkor. Den världsliga repertoaren representeras av *Barndomshemmet*, en amerikansk melodi som med Karl-Ewerts text – ursprungligen skriven för Ernst Rolf – en gång var mycket omtyckt inte minst bland svenskamerikaner.

Harald Henrysson

The recordings 1–19 were made in the Concert Hall, Stockholm

1–4 Attic Auditorium

5 Auditorium not known

6–19 Small Auditorium

14–18 Royal Orchestra, Stockholm

19 Stockholm Concert Association Orchestra (Stockholm Philharmonic)

Nils Grevillius, conductor all items except No. 5

Sune Waldimir, conductor No. 5 only

20–24 Juvenile Trio: Jussi Björling with brothers Olle and Gösta Björling

Accompaniment

20 violin & piano

21–24 reed organ

Transfers from 78 rpm records made by Lars Bampe Karlsson

Research: Harald Henrysson

Recorded material presented by: Anna-Lisa Björling-Barkman and Lars Björling • Karl Pike, London • Lars-Göran Frisk, Vetlanda • SLBA (The Swedish National Archive of Recorded Sound and Moving Images), Stockholm • The Swedish Broadcasting Corporation

Digitally remastered by Lars Hedh & Hans-Erik Järvenhag

Produced for re-issue on CD by Frank Hedman

Layout: Christer Eklund

© 1920-1988

© 1988 AB Frank Hedman

Jussi Björling

Rare and Alternative Recordings 1933–1949

1. VLADIMIR'S CAVATINA	3'11"	13. MAMMA! ... QUEL VINO	3'52"
Alexander Borodin: Prince Igor		Pietro Mascagni: Cavalleria rusticana	
HMV OPA 123-1 not issued • March 1933		HMV 2SB 2403-2 DB 6163 • March 27–30, 1944	
2. BACHANAL	2'30"	14. AHI LEVE TOI, SOLEILI	3'19"
Adrian Dahl – Fredrik Nycander		Charles Gounod: Roméo et Juliette	
Abr. Lundquists musikförlag		HMV 2SB 2535-1 not issued • September 6, 1945	
HMV OPA 125-2 X 4121 not issued • March 1933		15. JEANIE WITH THE LIGHT BROWN HAIR	3'13"
3. BRINNANDE GULA FLOD (Flaming Golden Stream)	2'23"	Stephen Foster	
Carl Görán Nyblom		HMV OSB 2926-1 not issued • September 7, 1948	
HMV OPA 126-1 X 4121 not issued • March 1933		16. BECAUSE	2'07"
4. VAR DET EN DRÖM (Was It a Dream)	3'07"	Guy d'Hardelot (Helen Rhodes) – E. Teschemacher	
Jacques Armand (Olof Thiel) – Axel Berggren • MS		HMV OSB 2927-1 not issued • September 7, 1948	
HMV OPA 192-2 • October 25, 1933		17. DONNA NON VIDI MAI	2'23"
5. LILLA PRINSESSA (Little Princess)	2'55"	Giacomo Puccini: Manon Lescaut	
Georg Enders – Nils Perne/Georg Eliasson		HMV OSB 2936-1 not issued • September 15, 1948	
HMV OSB 127-2 X 4449 • May 1, 1935		18. O LOLA, BIANCA	2'30"
6. VEM OSS HAR VIGT? (War uns getraut?)	3'10"	Pietro Mascagni: Cavalleria rusticana	
Johann Strauss II: The Gypsy Baron		HMV OSB 2937-2 not issued • September 15, 1948	
Duet with Hjärdís Schymberg		19. ANGE ADORABLE	4'24"
HMV OSB 741-4 not issued • May 30, 1938		Charles Gounod: Roméo et Juliette	
7. NU ÄR JAG PANK OCH FÄLFRU		Duet with Anna-Lisa Björling	
(Ich hab' kein Geld, bin Vogelfrei)	1'37"	HMV 2SB 3069-2 not issued • August 10, 1949	
Karl Millöcker: The Beggar Student		20. BARNDOMSHEMMET (My Childhood Home/ On the Banks of the Wabash)	3'36"
HMV OSB 743-3 not issued • May 30, 1938		Paul Dresser – Karl-Ewert Christenson	
8. PARIS' ENTRÉSÅNG (Paris' Entrance Song)		Columbia 85799-1 E4547 • New York, February 1920 (?)	
Jacques Offenbach: La belle Hélène	3'15"	21. I HIMMELEN (In Heaven)	3'08"
HMV OSB 755-2 not issued • May 31, 1938		Trad.	
9. CUJUS ANIMAM	4'09"	Columbia 85781-1 E 4691 • New York, February 1920 (?)	
Gioacchino Rossini: Stabat mater		22. GUDS RENA LAMM (God's Innocent Lamb)	2'20"
HMV 2S13 823-1 DB 3665 • October 12, 1938		Trad. – Olaus Petri	
10. AH SI, BEN MIO	3'04"	Columbia 85782-1 E 4691 • New York, February 1920 (?)	
Giuseppe Verdi: Il Trovatore		23. O HUR STILLA (Oh, How Peacefully)	2'40"
HMV OSB 825-3 not issued • October 12, 1938		Friedrich Burkhard Beneken	
11. DI QUELLA PIRA	1'36"	Columbia 85780-1 E 4768 • New York, February 1920 (?)	
Giuseppe Verdi: Il Trovatore		24. PSALM NO. 4 (Hear Me ...)	3'28"
HMV OSB 826-1 not issued • October 12, 1938		Gunnar Wennerberg	
12. E IL SOL DELL'ANIMA	3'20"	Columbia 85800-1 E 4768 • New York, February 1920 (?)	
Giuseppe Verdi: Rigoletto			
Duet with Hjärdís Schymberg			
HMV 2SB 2035-2 DB 6000 • June 17, 1941			

Jussi Björling — RARE & ALTERNATIVE RECORDINGS

1. Vladimirs cavatina (A. Borodin: Furst Igor)	3'11"	12. È il sol dell'anima (G. Verdi: Rigoletto) med Hjördis Schymberg	3'20"
2. Bachanal (A. Dahl)	2'30"	13. Mamma! ...Quel vino (P. Mascagni: På Sicilien)	3'52"
3. Brinnande gula flod (C.G. Nyblom)	2'23"	14. Ah! léve-toi soleil! (C. Gounod: Romeo och Julia)	3'19"
4. Var det en dröm (O. Thiel)	3'07"	15. Jeanie with the light brown hair (S. Foster)	3'13"
5. Lilla Prinsessa (G. Enders)	2'55"	16. Because (G. d'Hardelot)	2'07"
6. Vem oss har vigt (J. Strauss II: Zigenarbaronen) med Hjördis Schymberg	3'10"	17. Donna non vidi mai (G. Puccini: Manon Lescaut)	2'23"
7. Nu är jag pank och fågelfri (K. Millöcker: Tiggarestudenten)	1'37"	18. O Lola, bianca (P. Mascagni: På Sicilien)	2'30"
8. Paris entrérsång (J. Offenbach: Sköna Helena)	3'15"	19. Ange adorable (C. Gounod: Romeo och Julia) med Anna-Lisa Björling	4'24"
9. Cujus animam (G. Rossini: Stabat mater)	4'09"	Gosstrion 1920	
10. Ah si, ben mio	3'04"	20. Barndomshemmet (P. Dresser)	3'36"
11. Di quella pira (G. Verdi: Trubaduren)	1'36"	21. I himmelen (trad)	3'08"
		22. Guds rena lamm (trad)	2'20"
		23. O hur stilla (F. Beneken)	2'40"
		24. Psalm no 4 (G. Wennerberg)	3'28"

2

